

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Педагогічний факультет

Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Педагогіка з основами педагогічної майстерності

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Середня освіта (інформатика)»

Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
педагогіки та освітнього менеджменту
імені Богдана Ступарика
Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

- Загальна інформація
- Анотація до курсу
- Мета та цілі курсу
- Компетентності
- Результати навчання
- Організація навчання курсу
- Система оцінювання курсу
- Політика курсу
- Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка з основами педагогічної майстерності
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Викладач (-і)	доктор педагогічних наук, професор Стинська Вікторія Володимирівна
Контактний телефон викладача	0956827858
E-mail викладача	viktorii.stynska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Вибіркова
Обсяг дисципліни	180 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Четвер, 14.00 – 16.00
2. Анотація до курсу	
<p>Курс спрямований на формування у студента адекватного розуміння процесу педагогічної діяльності, навчання та виховання не як одностороннього, безпосереднього впливу викладача на особистість молодої людини, а як педагогічної взаємодії суб'єктів спільної діяльності. Тематика, зміст програми орієнтовані на оволодіння студентами відповідними знаннями, загальними вміннями та навичками організації педагогічної взаємодії з молодими людьми, навчально-виховного процесу у напрямі розвитку особистості.</p> <p>Основні теоретичні положення, ідеї курсу розглядаються через призму психологічних механізмів, закономірностей, законів природного розвитку людини, її пізнавальної діяльності, становлення особистісних рис, що є умовою творчого пошуку вчителем шляхів, методів, засобів організації педагогічної взаємодії з учнями, здійснення опосередкованого впливу на особистість у цьому процесі. Загальні положення спираються на знання студентами філософії як методологічної бази, психології як теоретичної основи і сприяють кращому подальшому оволодінню методикою психолого-педагогічної діяльності у закладах середньої освіти.</p> <p>Вивчення курсу «Педагогіка» відбувається шляхом обговорення, рефлексії, осмислення студентами власного життєвого досвіду, професійних уявлень, вироблення власного бачення, поглядів стосовно педагогічної взаємодії з молодістю людиною, набуття відповідних умінь та навичок, передбачає огляд, аналіз, оцінку теоретичних положень викладачем у взаємодії зі студентами під час лекцій.</p> <p>Практично-семінарські заняття орієнтовані на самостійну підготовку студентами проектів, творчих робіт, ситуаційних вправ, їхнього представлення та обговорення у групі, аналіз педагогічних ситуацій, фрагментів навчально-виховного процесу з позиції теоретичних ідей, концепцій, власних педагогічних поглядів, організацію мікровикладання студентів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета: забезпечити загальнопедагогічну і професійну підготовку майбутнього вчителя, озброїти студентів ґрунтовними знаннями теоретичних основ сучасної педагогіки, сформувати вміння і навички, необхідні для організації навчання і виховання учнів в умовах реформування освіти відповідно до Закону України «Про освіту».</p> <p>Цілі:</p> <ul style="list-style-type: none"> засвоєння ключових положень і проблематики сучасної педагогіки; опанування теоретико-методологічними підходами до вивчення предмета, основними поняттями і категоріями педагогіки; ознайомлення із методами науково-педагогічних досліджень і формування у студентів вміння користуватися цими методами у практичній діяльності; з'ясування змісту професійної діяльності вчителя, основ його педагогічної майстерності та педагогічної техніки; допомога студентові у набутті умінь теоретичного проектування та практичного конструювання освітнього процесу, спрямованого на розвиток особистості учнів та їх творчу самореалізацію, передовсім шляхом проведення уроків і годин класного керівника; сприяння засвоєнню методів і форм організації навчального й виховного процесів у за- 	

кладі середньої освіти;

спонукання студентів до подальшої самоосвіти і самовиховання, розвитку особистісних якостей майбутнього педагога, відповідального ставлення до виконання обов'язків учителя; формування потреби постійно займатися самонавчанням і самовдосконаленням.

4. Компетентності

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в навчально-виховному процесі через застосування компетентнісного підходу на уроках у ЗСО та у процесі навчання за спеціальністю, що характеризується комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі, здійснення інновацій.

Загальні компетентності (ЗК):

1. Інструментальні компетентності:

ЗК.2. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

2. Міжособистісні компетентності:

ЗК.3. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК.5. Професійні етичні зобов'язання.

ЗК.6. Здатність бути критичним і самокритичним.

3. Системні компетентності:

ЗК.7. Знання та розуміння предметної області і розуміння професійної діяльності.

ЗК.9. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК.11. Здатність до аналізу та синтезу.

ЗК.12. Здатність розробляти та управляти проектами.

Фахові (предметні) компетентності (ФК):

Предметні:

ФК.4. Здатність правильно використовувати набуті знання і навички на практиці та при роботі у науково-дослідних лабораторіях.

Фахові:

ФК.6. Здатність використовувати теоретичні і практичні знання в галузі різних методів опрацювання результатів досліджень, теоретичні і прикладні моделі наукових проблем і задач.

ФК.7. Здатність користуватися вивченими принципами методики для пояснення конкретних фізичних явищ; складати навчальні та календарно-тематичні плани.

Інноваційні:

ФК.8. Здатність вільно володіти педагогічними знаннями, необхідними для розв'язання науково-інноваційних задач і використовувати результати наукових досліджень та педагогічних досягнень в інноваційній та інноваційно-педагогічній діяльності.

ФК.9. Здатність визначати інновації в своїй науковій діяльності і здатність розробляти інноваційно-педагогічні проекти.

5. Результати навчання

ПРН.1. Знає та розуміє основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження.

ПРН.4. Знає, розуміє і демонструє здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання математики для виконання освітньої програми в базовій середній школі.

ПРН.7. Знає та розуміє зміст і особливості різних видів позакласної та позашкільної роботи з математики, володіє сучасними методами й технологіями їх організації та проведення.

ПРН.12. Знає і розуміє психолого-педагогічні механізми комунікації, змісту та особливостей застосування сучасних інформаційно-освітніх технологій у професійній діяльності.

ПРН.13. Знає і розуміє основи психолого-педагогічних теорій навчання, інноваційних технологій навчання, актуальних проблем розвитку педагогіки та методики навчання математики.

ПРН.14. Знає загальні закономірності розвитку особистості, прояви особистісних якостей, вікові особливості учнів, психологію та основні закономірності сімейних відносин.

ПРН.15. Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття / практичні / лабораторні	30
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
5, 6	014 Середня освіта (інформатика)	III	Вибіркова

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ ПЕДАГОГІКИ У СВІТЛІ ВИМОГ ВИЩОЇ ШКОЛИ. План Педагогіка, її визначення, предмет і завдання. Основні категорії педагогіки. Галузі педагогічної науки. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Методологія і методи науково-педагогічного дослідження.	Лекція	1, 2, 8, 13, 17, 18, 30, 32, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год		Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять
Тема 2. РОЗВИТОК, ВИХОВАННЯ І ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ. План Основні поняття теми. Закономірності розвитку особистості. Головні фактори формування та розвитку особистості. Чинники, які впливають на формування особистості. Вікова періодизація дітей і юнацтва.	Лекція	1, 2, 5, 8, 13, 17, 18, 30, 32, 48	Опрацювати відповідні джерела 2 год		Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять
Тема 3–4. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЗАКЛАДУ СЕРЕД-	Лекція	1, 2, 3, 8, 13, 17, 18, 21, 22, 23, 29, 30, 32, 35, 38, 45, 46,	Опрацювати відповідні джерела, 4 год.		Протягом 5 семестру згідно з розкладом

<p>НБОО ОСВІТИ.</p> <p>План</p> <p>Учитель як організатор освітнього процесу у ЗСО і його функції. Закон України «Про освіту» (2017р.) про права, обов'язки і гарантії педагогічних працівників. Зміст основних психолого-педагогічних компетенцій учителя сучасного ЗСО. Поняття про педагогічну майстерність учителя, її структура та рівні. Професійна етика вчителя як педагогічна дефініція. Поняття про педагогічну доброчесність. Стилі педагогічного спілкування. Педагогічний такт як узагальнений вияв стилю і спілкування вчителя з учнями. Педагогічна техніка у системі професійної майстерності учителя.</p>		47			занять
<p>Тема 5. СУТЬ І ЗАВДАННЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗСО.</p> <p>План</p> <p>Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Мета виховання. Кінцева мета виховання. Критерії вихованості. Процес виховання, його специфіка, структурні елементи, рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: етапи, методи і прийоми. Перевиховання: суть, принципи, етапи і методи.</p>	Лекція	1, 2, 4, 5, 8, 9, 13, 17, 18, 20, 30, 32, 42, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год		Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять

<p>Шляхи підвищення ефективності процесу виховання. Поняття про закономірності виховання. Принципи виховання. Визначні педагоги минулого і сучасності про принципи виховання.</p>					
<p>Тема 6–7 . ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИ, ФОРМИ І НАПРЯМИ ВИХОВАННЯ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про методи виховання. Класифікація методів виховання: а) методи формування свідомості особистості; б) методи організації діяльності і формування досвіду громадської поведінки; в) методи стимулювання діяльності і поведінки; г) методи контролю у вихованні. Поняття про форми виховання. Підходи до їх класифікації. Основні напрями виховання (розумове, моральне, національно-патріотичне, трудове, економічне, естетичне, фізичне, правове, екологічне виховання (загальна характеристика)).</p>	<p>Лекція</p>	<p>1, 2, 4, 5, 8, 9, 13, 17, 18, 20, 30, 32, 42, 48</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год</p>		<p>Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять</p>
<p>Тема 8. ПОЗАКЛАСНА І ПОЗАШКІЛЬНА ВИХОВНА РОБОТА З УЧНЯМИ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про позакласну виховну роботу. Зміст позакласної виховної роботи та її форми. Позашкільна виховна робота: сутнісна характеристика поняття. Школа – провідна ланка в сис-</p>	<p>Лекція</p>	<p>1, 2, 4, 5, 8, 9, 13, 17, 18, 20, 30, 32, 42, 48</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год</p>		<p>Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять</p>

темі виховної роботи. Виховання дітей у сім'ї. Взаємозв'язок школи, сім'ї та громадськості. Класний керівник, його завдання і функції. Зміст, форми, планування й облік роботи класного керівника.					
Тема 9. СУТЬ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ В ЗСО. План Поняття про дидактику як теорію навчання, її предмет, завдання й етапи становлення. Виникнення і розвиток дидактики. Основні категорії дидактики. Педагогічний процес і його структурні компоненти. Поняття про процес навчання. Структура процесу засвоєння знань. Види навчання. Оптимізація й інтенсифікація навчання. Закономірності і принципи навчання, їх класифікація і характеристика.	Лекція	1, 2, 5, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 30, 32, 33, 37, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год		Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять
Тема 10. ЗМІСТ ОСВІТИ В ЗСО. План Поняття про зміст освіти, вимоги до нього. Фактори, які зумовлюють зміст освіти. Теорії організації змісту освіти. Наукові вимоги до формування змісту освіти. Реалізація змісту освіти в сучасній школі. Державний стандарт освіти (сутність поняття, характеристика основних складових).	Лекція	1, 2, 5, 6, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 30, 32, 33, 37, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год		Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять
Тема 11. ПРОБЛЕМА МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ	Лекція	1, 2, 5, 8, 13,	Опрацювати кон-		Протягом 6

<p>НАВЧАННЯ В СУ-ЧАСНІЙ ДИДАКТИЦІ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про методи навчання та їх функції. Класифікація і характеристика методів навчання (за джерелом знань, за дидактичною метою, за рівнем пізнавальної діяльності на ін. Вибір учителем методів навчання. Поняття про засоби навчання, їх класифікація.</p>		<p>14, 15, 17, 18, 30, 32, 33, 37, 48</p>	<p>спект лекції та відповідні джерела 2 год</p>		<p>семестру згідно із розкладом занять</p>
<p>ТЕМА 12. ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ЗСО</p> <p>План</p> <p>1. Поняття педагогічної технології. Класифікація педагогічних технологій.</p> <p>2. Структура і основні характеристики педагогічної технології.</p> <p>3. Освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності учнів у навчальному процесі ЗСО.</p> <p>3.1. Ігрові технології.</p> <p>3.2. Проектні технології.</p> <p>3.3. Інтерактивні технології.</p> <p>4. Освітні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу у ЗСО.</p> <p>4.1. Технологія розвитку критичного мислення</p> <p>4.2. Технологія проблемного навчання</p> <p>4.3. Модульне нав-</p>	<p>Лекція</p>	<p>1, 2, 5, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 30, 32, 33, 37, 48</p>	<p>Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 2 год.</p>		<p>Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять</p>

чання.					
<p>ТЕМА 13-14. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ЗСО. ПЕРЕВІРКА ТА ОЦІНКА ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК УЧНІВ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про форми організації навчання. Урок як основна організаційна форма навчання школярів, вимоги до уроку</p> <p>Типологія уроків і їхня структура. Вимоги до сучасного уроку. Підготовка вчителя до уроку. Тематичне і поурочне планування. Позакласні та позашкільні форми навчання (загальна характеристика). Нестандартні й інноваційні уроки в системі форм організації навчання. Контроль, його роль і функції в навчальному процесі. Види й методи контролю. Оцінка успішності, її призначення в навчальному процесі. Попередження неуспішності учнів.</p>	Лекція	1, 2, 5, 8, 13, 14, 15, 17, 18, 30, 32, 33, 37, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год	Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять	
<p>Тема 15. УПРАВЛІННЯ І КЕРІВНИЦТВО ЗСО. МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗСО.</p> <p>План</p> <p>Наукові основи управління.</p> <p>Принципи управління ЗНЗ.</p> <p>Державні органи управління закладами освіти і їх повноваження.</p> <p>Органи громадського самоврядування у</p>					Протягом бсеместру згідно з розкладом занять

<p>навчальних закладах. Педагогічна рада школи та організація її роботи. Організація і зміст роботи директора школи та його заступників. Планування роботи школи, види планів. Завдання та зміст методичної роботи. Форми методичної роботи в ЗНЗ, їх характеристика. Самоосвіта вчителів. Особливості та зміст атестації учителів відповідно до Закону України «Про освіту». Організація допомоги молодому учителю. Впровадження у практику передового педагогічного досвіду. Система внутрішньошкільного контролю (загальна характеристика).</p>					
<p>Тема 1-2. РОЗБУДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК ОДНЕ З ВАЖЛИВИХ ЗАВДАНЬ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ. НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.</p> <p>План Педагогіка як наука, її виникнення і розвиток. Об'єкт, предмет, функції та завдання сучасної педагогіки. Характеристика основних категорій педагогіки. Система педагогічних наук, зв'язок педагогіки з іншими науками. Загальна характеристика логі-</p>	<p>Семінарське</p>	<p>1, 2, 6, 7, 8, 11, 12, 13, 17, 18, 19, 24, 27, 28, 30, 32, 35, 48</p>	<p>Опрацювати відповідні джерела, 4 год.</p>	<p>5 б.</p>	<p>Протягом 5 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>ки і методів науково-педагогічного дослідження. Творці педагогіки як науки. Презентація визначних персоналей педагогічної науки (життєпис, педагогічні ідеї, праці): Я.А. Коменський, Й.Г. Песталоцці, Ж.Ж. Руссо, Дж. Локк, О.В. Духнович, К.Д. Ушинський, С.Ф. Русова, Г.Г. Ващенко, А.С. Макаренко, В.О. Сухомлинський.</p> <p>Концепція «Нова українська школа» як спроба реформування середньої освіти в Україні. Закон України «Про освіту»: найважливіші положення та відповідність сучасним освітнім викликам.</p>					
<p>Тема 3-4. ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ЗАКЛАДУ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І ВИМОГИ ДО ЙОГО ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ.</p> <p>План</p> <p>Учитель як організатор освітнього процесу у ЗСО і його функції. Закон України «Про освіту» (2017р.) про права, обов'язки і гарантії педагогічних працівників. Зміст основних психолого-педагогічних компетенцій учителя сучасного ЗСО. Поняття про педагогічну майстерність учителя, її структура та рівні. Професійна етика вчителя як педагогічна дефініція. Поняття</p>	<p>Семінарське, самостійна робота</p>	<p>1, 2, 3, 8, 13, 17, 18, 21, 22, 23, 29, 30, 32, 35, 38, 45, 46, 47</p>	<p>Опрацювати відповідні джерела, 4 год.</p>	<p>5 б.</p>	<p>Протягом 5 семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>про педагогічну добротечність. Стилї педагогічного спілкування. Педагогічний такт як узагальнений вияв стилю і спілкування вчителя з учнями. Педагогічна техніка у системі професійної майстерності учителя.</p>					
<p>Тема 5. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ЗМІСТ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В ЗСО</p> <p>План</p> <p>Виховання як процес цілеспрямованого формування особистості. Сутність, мета і завдання національного виховання відповідно до сучасних нормативних вимог.</p> <p>Виховання громадянина-патріота як головне завдання Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді (Наказ МОН України № 641 від 16 червня 2015 року).</p> <p>Закономірності виховання, їхнє значення у побудові виховного процесу. Принципи виховання як відображення закономірностей виховного процесу в школі; принципи національного виховання, їх коротка характеристика. Самовиховання – умова ефективності розвитку та формування особистості: суть, етапи, прийоми.</p> <p>Перевиховання: суть, принципи, функції, умови, етапи, прийоми. Основні напрями всебічного гармоній-</p>	<p>Семінарське, самостійна робота</p>	<p>1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 17, 18, 30, 32, 35, 36, 42, 48, 49</p>	<p>Опрацювати відповідні джерела, 4 год.</p>	<p>5 б.</p>	<p>Протягом 5 семестру згідно з розкладом занять</p>

ного розвитку особистості.					
<p>Тема 6-7. ПОЗАКЛАСНА І ПОЗАШКІЛЬНА ВИХОВНА РОБОТА З УЧНЯМИ. КЛАСНИЙ КЕРІВНИК ЯК ОРГАНІЗАТОР ПОЗАКЛАСНОЇ ТА ПОЗАШКІЛЬНОЇ ВИХОВНОЇ РОБОТИ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про позакласну виховну роботу. Зміст позакласної виховної роботи та її форми. Позашкільна виховна робота: сутнісна характеристика поняття. Школа – провідна ланка в системі виховної роботи. Виховання дітей у сім'ї. Взаємозв'язок школи, сім'ї та громадськості. Класний керівник, його завдання і функції. Зміст, форми, планування й облік роботи класного керівника.</p>	Семінарське заняття, самостійна робота	1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 13, 14, 17, 18, 25, 30, 32, 35, 36, 42, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год	5 б	Протягом 5 семестру згідно із розкладом занять
<p>Тема 8-9. ПРОЦЕС НАВЧАННЯ ЯК ГОЛОВНИЙ ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ МЕТИ ОСВІТИ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про дидактику (суть, завдання, предмет і основні категорії). Процес навчання, його ознаки, функції, структурні компоненти. Закономірності, принципи і правила навчання. Зміст освіти і його основні компоненти. Поняття про Державний стандарт загальної середньої освіти</p>	Семінарське заняття, самостійна робота	1, 2, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 25, 30, 32, 33, 35, 37, 42, 44, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год	5 б	Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять

(відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту», р. V). Методи і засоби навчання в закладі середньої освіти					
<p>Тема 10-11. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ.</p> <p>План</p> <p>Поняття про форми організації навчання, їх характеристика.</p> <p>Урок – основна форма організації навчання в школі. Визначні педагоги минулого й сучасності про урок як форму організації навчання.</p> <p>Нестандартні уроки в системі форм організації навчання. Вимоги до сучасного уроку. Позаурочні форми організації навчання у школі.</p>	Семінарське заняття, самостійна робота	1, 2, 5, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 30, 32, 33, 35, 44, 48	Опрацювати конспект лекції та відповідні джерела 4 год	5 б	Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять
<p>Тема 12-13. ОСНОВНІ ДИДАКТИЧНІ СИСТЕМИ І ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ. ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ТА ПЕДАГОГІЧНА ІННОВАТИКА.</p> <p>План</p> <p>Загальна характеристика вітчизняних і зарубіжних концепцій і теорій навчання. Сутність понять «технологія», «педагогічна технологія», «технологія навчання», їхній взаємозв'язок та специфіка. Поняття про педагогічні інновації та педагогічну інноватику. Інноваційні методи і форми організації навчання у</p>	Семінарське заняття, самостійна робота	1, 2, 5, 8, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 30, 32, 33, 35, 37, 44, 48	Опрацювати конспект відповідні джерела 4 год	5 б	Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять

ЗСО					
<p>Тема 14-15. УПРАВЛІННЯ І КЕРІВНИЦТВО ШКОЛОЮ. МЕТОДИЧНА РОБОТА В ЗСО.</p> <p>План</p> <p>Наукові основи управління. Принципи управління ЗСО. Державні органи управління закладами освіти і їх повноваження. Органи громадського самоврядування у навчальних закладах. Педагогічна рада школи та організація її роботи. Організація і зміст роботи директора школи та його заступників. Планування роботи школи, види планів. Завдання та зміст методичної роботи. Форми методичної роботи в ЗНЗ, їх характеристика. Самоосвіта вчителів. Особливості та зміст атестації учителів відповідно до Закону України «Про освіту». Організація допомоги молодому учителю. Впровадження у практику передового педагогічного досвіду. Система внутрішньошкільного контролю (загальна характеристика).</p>	Семінарське заняття, самостійна робота	1, 2, 5, 8, 13, 16, 17, 18, 30, 32, 34, 35, 39, 40, 42, 43, 48	Опрацювати відповідні джерела, 4 год.	5 б	Протягом 6 семестру згідно із розкладом занять
7. Система оцінювання курсу					
Лекція				0	
Семінарські заняття				30	
Самостійна робота				10	
Індивідуальне чи творче заняття				10	
Залік				50	
Максимальна кількість балів				100	
8. Ресурсне забезпечення					
Основна					
1. Аймедов К.В., Бабієнко В.А., Сторож В.В. Загальна педагогіка та історія педагогіки: під-					

- ручник. Київ:ВД «Слово», 2014. 352с.
2. Андрюшина Л.Л., Каковкіна О.А., Кожедуб Т.Г. Загальні основи педагогіки в схемах. Дніпропетровськ, 2016. 160 с.
  3. Васянович Г. Педагогічна етика: нач. метод. посіб. Львів:Норма, 2005. 344с.
  4. Вишневський О.І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки: посіб. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
  5. Волкова Н. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Академія, 2003. 576 с.
  6. Державний стандарт повної загальної середньої освіти. URL: <http://iitzo.gov.ua/serednya-osvita/providdileniya-zmistu-zahalnoji-serednoji-osvity/normatyvno-pravova-baza-rochatkovoji-osvity/>
  7. Зайченко І.В. Історія педагогіки: у 2 кн. Кн.1. Історія зарубіжної педагогіки. Київ: Видав. Дім «Слово». 2010. 624 с.
  8. Зайченко І. Педагогіка. Навчальний посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. Чернігів, 2003. 528 с.
  9. Карпенчук С.Г. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Вища школа, 2005. 343 с.
  10. Концепція національно-патріотичного виховання дітей і молоді: Наказ МОН України від 16.06.2015 р. № 641 та Заходи щодо її реалізації. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MUS24863>.
  11. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-Р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
  12. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. Київ: Знання, 2007. 447 с.
  13. Кучерявий О.Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навчальний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. 440 с.
  14. Малафіїк І.В. Дидактика новітньої школи : *Навчальний посібник*. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 632 с.
  15. Максименко В.П. Дидактика : курс лекцій. Хмельницький : ХМЦНП, 2013. 223 с.
  16. Максимюк С.П. Педагогіка : *Навчальний посібник*. К.: Кондор, 2005. 667 с.
  17. Мартиненко С. М., Хоружа Л.Л. Загальна педагогіка. К., 2002. 176 с.
  18. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
  19. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ: Знання, 2008. 415 с.
  20. Педагогіка: навч. посіб. / З.Н. Курлянд та ін. Харків: Бурун Книга, 2009. 304 с.
  21. Педагогічна майстерність учителя: навч. посіб. / за ред. В. М. Гриньової, С. Т. Золотухиної. Харків: ОВС, 2016. 224 с.
  22. Педагогічна майстерність: підруч. / за ред. І. А. Зязюна. Київ: СПО Богданова А. М., 2008. 376 с.
  23. Положення про загальноосвітній навчально-виховний заклад: Постанова Кабміну України від 27. 08. 2010 р. № 778 зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів № 28 від 22.01. 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/778-2010-%D0%BF>
  24. Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти від 29.06.2006 р. URL: [<http://novyibuh-gymnasium.edukit.mk.ua>]
  25. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. №1556 – VII. zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
  26. Про повну загальну середню освіту: Закон України від 13.07.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
  27. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
  28. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : *посіб*. Київ: «Смолоскип», 2011. 376 с.
  29. Сметанський М.І. Шахов В.І. Педагогіка : *навч. посіб*. Вінниця, 2006. 400 с.
  30. Супрун М. О. Педагогіка: *підручник для духовних і світських закладів освіти*. К.: КДА,

2018. 400 с.

31. Фіцула М.М. Педагогіка: *навч. посіб.* Київ: Академія, 2006. 542 с.
32. Чайка В. Основи дидактики: Тексти лекцій і завдання для самоконтролю: *навчальний посібник*. Тернопіль: Астон, 2002. 244 с.
33. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 365с.
34. Якса Н. В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 358 с.

Додаткова

35. Аббас Н.О. Роль та місце громадянської освіти в демократичному вихованні підростаючого покоління. *Виховна робота в школі*. 2012. №2. С.37 – 38..
36. Акпинар Л.Е. Інтерактивні технології навчання в початковій школі: Навчальний посібник. К. : Видавничий Дім “Слово”, 2014. 288 с.
37. Василевич Л.Ф., Юртин І.І. Прийняття рішень за умов конфлікту та невизначеності середовища : навч. посіб. для студ. К., 2013. 128 с.
38. Внутрішній контроль : робоча книга керівника школи / упоряд. Н. Мурашко, А. Панченко. – К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. 120 с.
39. Внутрішньошкільний контроль та аудит / упоряд.: Наталія Мурашко, Алла Панченко. К. : Редакції газет з управління освітою, 2013. 128с.
40. Лебідь О.В. Л Професійна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу : Навчальний посібник. Донецьк: ЛАНДОНХХІ, 2011. 263 с.
41. Оржеховська В. М., Федорченко Т. Є. Технології розбудови виховної системи загальноосвітнього навчального закладу : навчально-методичний посібник. Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. 172 с.
42. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів / кол. авторів; за ред. А. А. Мазаракі. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
43. Петрунько О.В. Молодь та інноваційні технології : перспективи і ризики взаємодії : навч.-метод. посіб. К. : Міленіум, 2013. 80 с.
44. Професійна педагогічна освіта: компетентнісний підхід: монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 412 с.
45. Спіріна Т.П. Етика соціально-педагогічної діяльності : навч.-метод. посіб. К. : Київ. ун-т ім Б. Грінченка, 2013. 247 с.
46. Стинська В. Моделювання професійної діяльності майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Нові технології навчання*. 2020. Вип. 94. С. 315–319.
47. Стинська В. Роль науково-дослідницької діяльності у професійному становленні майбутніх викладачів ЗВО. *Матеріали міжнародній науково-практичній конференції «Інноваційний потенціал сучасної освіти та науки»*. Київ, 2020. С. 240–242.
48. Стинська В. Самоосвіта як складова формування професіоналізму майбутніх фахівців ЗВО. *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання теорії та практики психолого-педагогічної підготовки майбутніх фахівців»*. Хмельницький, 2020. С. 97–101.
49. Стинська В., Бойчук В., Ящишин З. Лекція як форма організації і метод навчання у закладах вищої освіти. *Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу»*. Яремче, 2019. С. 60.
50. Стинська В., Прокопів Л. Інноваційні методики викладання дисциплін у ЗВО в процесі магістерської підготовки. *Гірська школа українських Карпат*. 2020. № 22. С. 145 – 150.
51. Стинська В.В., Заяць Л.М., Ящишин З.М., Барила Н.І. Професійна компетентність – основа становлення сучасного викладача закладу вищої освіти. *Матеріали науково-методичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу»*. Івано-Франківськ, 18 вересня 2020. С. 157–159.
52. Тарасевич Н.М. Стратегія поведінки вчителя у складних педагогічних ситуаціях: Спецкурс. Тексти лекцій. Полтава: ЮЦПДПУ, 2005. 119 с.
53. Фізеші О.Й. Педагогіка: Основи педагогіки. Дидактика. Теорія та методика виховання. Школознавство: Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2013. 390 с.
54. Фоменко Н.А., Скрипник М.І., Фатхутдінова О.В. Правова педагогіка : Навчальний посібник. Херсон: Олді-плюс, 2015. 326 с.

6. Контактна інформація	
Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика м.Івано-Франківськ, вул.Бандери, 1, ауд.510. тел. (0342)570011. kstuparyka@pnu.edu.ua
Викладач (і)	Стинська Вікторія Володимирівна – доктор педагогічних наук, професор
Контактна інформація викладача	e-mail: viktoriia.stynska@pnu.edu.ua
7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції і практичні заняття курсу.
Пропуски занять (відпрацювання)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови пропуску занять (відпрацювання) допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ “Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника ” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення мпро організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в

	<p>Державному вищому навчальному закладі «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від «31» січня 2020 р.; № 361 від 31 липня 2020 р.; № 795 від 31 грудня 2020 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf»</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно - Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf</p>

Викладач:

доктор педагогічних наук,
професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту ім. Б. Ступарика

Вікторія СТИНСЬКА